Királyhegyes Község Önkormányzat
Képviselő-testületi előterjesztés

2026. november 17.

Tárgy:	Tájékoztató a környezet állapotának alakulásáról
Előterjesztő:	Verebes Anita Ágota, polgármester
Ügyiratszám:	Kh/47-84/2026.
Melléklet:	Tájékoztató
Készítette:	Makói Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője

.....
dr. Bodnár Gréta
jegyző

A döntéshozatal módja: **egyszerű** / minősített **többség**

Véleményezésre megküldve: -

Törvényességi véleményezésre bemutatva:

.....
dr. Bodnár Gréta
jegyző

A napirend előterjesztőjének jóváhagyása:

.....
Verebes Anita Ágota
polgármester

Királyhegyes Község Polgármesterétől

E L Ő T E R J E S Z T É S

Ikt.sz: Kh/47-84/2026.

Tárgy: Tájékoztató a környezet állapotának alakulásáról
Melléklet: Tájékoztató

Királyhegyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete
Királyhegyes

Tisztelt Képviselő-testület!

Királyhegyes Önkormányzat Képviselő-testülete a 2025. december 9. napján tartott ülésén, a 113/2025. (XII.09.) Képviselő-testületi határozatával fogadta el a 2026. évi munkatervét.

Az elfogadott munkaterv alapján a Képviselő-testület a november havi rendes képviselő-testületi ülés 3. napirendi pontjaként tárgyalja a „Tájékoztató a környezet állapotának alakulásáról" szóló előterjesztést.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdésének e) pontja szerint a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot, valamint az 51. § (3) bekezdése alapján, miszerint a lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot, Királyhegyes község környezeti állapotának alakulásáról a képviselő-testület és a lakosság részére az előterjesztés mellékletét képező tájékoztatást készítettük.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és fogadja el a határozati javaslatot.

HATÁROZATI JAVASLAT

Királyhegyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határoz, hogy a környezet állapotának alakulásáról szóló tájékoztatót tudomásul veszi.

Határidő: azonnal
Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:
- Királyhegyes Község Polgármestere
- Makói Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője
- Makói Közös Önkormányzati Hivatal Királyhegyesi Kirendeltség
- Irattár

Királyhegyes, 2026. november 12.

Verebes Anita Ágota
Verebes Anita Ágota
polgármester

Beszámoló Királyhegyes község környezeti állapotáról 2025-2026.

Bevezetés

Királyhegyes község környezeti állapotának vizsgálata alapvető fontosságú a lakosság életminősége, egészsége és a település fenntartható fejlődése szempontjából. Az önkormányzat és a helyi lakosok közös felelőssége, hogy a természetes és épített környezetet megőrizzék, fejlesszék, és a környezeti értékeket védjék, szükség esetén a megváltozott környezeti hatásoknak megfelelően átalakítsák, fenntartható pályára állítsák.

A környezet tisztasága, rendezettsége az Önkormányzat és a lakosság közös erőfeszítése és együttes munkájának az eredménye kell legyen.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdésének e) pontja, valamint az 51. § (3) bekezdése alapján Királyhegyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli Királyhegyes község környezeti állapotának alakulását és tájékoztatja a lakosságot.

Környezetvédelemmel kapcsolatos helyi szabályozás az alábbi helyi rendeletekre támaszkodik:

- a hulladékgazdálkodási helyi közszolgáltatásról szóló 10/2025. (IX. 24.) önkormányzati rendelet
- a közösségi együttélés alapvető szabályairól és azok megsértéséből következő jogkövetkezményekről szóló 7/2015 (IV.28.) önkormányzati rendelet
- a belterületi szabadtéri égetés szabályairól szóló 4/2015. (III. 27.) önkormányzati rendelete
- a települési folyékony hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló 1/2014.(I.30.) önkormányzati rendelet
- egyéb rendeletek.

Települési jellemzők, adottságok

Fekvés, domborzat, településszerkezet

Királyhegyes Magyarország déli részén, a Dél-Alföldi régióban található. A település a Makói járásban van, Makótól 17 km-re északkeletre fekszik. Közel helyezkedik el a román határhoz is. Tengerszint feletti magassága kb. 86 méter.

Királyhegyes területe síkvidéki jellegű, mivel az Alföld része. A megye egészének domborzati viszonyai alacsony tengerszint feletti értékeket mutatnak, jellemzően mélyfekvésű tájak találhatók errefelé. A település neve („Hegyyes") ellenére nincs jelentős természetes domborzati kiemelkedés: a helyi „halom" („Királyhegyesi halom") inkább nevét szolgáltatta a településnek, nem pedig hegyvidéki jelleget.

Királyhegyest egy „Királyhegyesi ér" öleli körül, amely kanyargó vízfolyás.

A település külterületén is találhatók legelők, kaszálók, valamint néhány kút (pl. csordakút).

Jelentős rész a környékén természetvédelmi terület: például a nagy kiterjedésű Csikóspuszta a település külterületén található, ami természet közeli állapotú élőhely a Körös-maros nemzeti Park része.

A lakosság 2026. január 1-jén 607 fő, mely hosszú távon csökkenő tendenciát mutat: például 1980-ban még 902 fő volt, 1990-ben 793, 2001-ben 734, 2011-ben 665.
A 2004-es korösszetételi (KSH) adatok szerint Királyhegyesen 17,0% a 0–14 éves korosztály, 64,4% a 15–64 év közöttiek aránya, és 18,7% van 65 év felett.
Területe kb. 29,76 km². Ebből következően a népsűrűség viszonylag alacsony.

Királyhegyes tipikus tanyás település, de magját tekintve falusias jellegű. A beépítés főként kertvárosias jellegű, az utcák ritkán szabályos rácsszerkezetűek, inkább tömbösített vagy szalagtelkek találhatók. A település központja templom, iskola, közintézmények köré szerveződik.

A település utcái jellemzően párhuzamosak, de nem teljesen szabályos rácsszerkezetet követnek.
A külterületre vezető utak természetes elhelyezkedésűek, sok helyen mezőgazdasági földutak találhatók.
A faluközpont tömör, a peremterületeken szórt beépítés figyelhető meg, jellemzően kerttel rendelkező családi házak. Külterületen tanyák, majorok találhatók, a mezőgazdasági területek között szóródva.

A település mezőgazdasági jellegű, a lakóterületeket mezőgazdasági területek veszik körül.

A település környéke síkvidéki mezőgazdasági táj, kisebb erdő- és ligeterdős foltokkal. A zöldfelületek a központban parkosítottak, a külterületen természetközeli állapotúak.

Közlekedés
A település aszfaltozott főutcával rendelkezik, ami a faluközpontot köti össze a külterületekkel. Makó felől autópálya, főút és kisebb mellékutak (megyei utak) is vezetnek Királyhegyesre.

A településen belül utcahálózat elsősorban helyi forgalmat szolgál. Külterületen mezőgazdasági földutak és kisebb bekötőutak vannak, amelyek a tanyákhoz és majorokhoz vezetnek. Emiatt zajszennyezés szempontjából nem erősen szennyezett a település. Mivel nem főútvonalon fekszik, a helyi utak minősége és karbantartása kulcsfontosságú, ha például javítják a bekötő utakat, az megnövelheti a falu elérhetőségét. Ezért is volt nagy jelentősége a megépült új M43-as autópályát és a települést összekötő út új burkolattal való ellátásának.

Királyhegyest a helyi és regionális buszjáratok kötik össze a közeli nagyobb városokkal, főleg Makóval és Szegeddel. A településnek nincs saját vasútállomása, a legközelebbi vasúti csomópont Makó vagy Szeged.

A falun belül a gyalogos és kerékpáros forgalom jól működik, mivel alacsony a forgalom és a távolságok rövidek. Külterületi kerékpárutak nincsenek kiépítve, de mezőgazdasági utak alkalmasak kerékpározásra.

A település közelében mezőgazdasági járműforgalom is jellemző a külterületen.

Királyhegyes község belterületén található utak burkolt kiépítettsége jó. Az utak aszfalt burkolatúak, állapotuk azonban eltérő minőségű.

Az úthálózat karbantartása, felújítása szükséges, melyet az önkormányzatnak saját forrásból, valamint pályázati forrásokból kell/lehet finanszíroznia.

A földes utak esetében jelentős az időjárástól függő környezeti jelenség, mint a sár, vagy a por okozta szennyeződés. A külterületi utak állapotát jellemzően a mezőgazdasági tevékenység és az időjárás kölcsönhatása határozza meg *(esős időszak alatt a mezőgazdasági gépekkel összevágott, roncsolt sáros út)*. A mezőgazdasági tevékenység okozta tipikus kár az utak „elszántása", árkok betömése is. Így az önkormányzatnak nem csak a vagyonában, de a környezetében is károk keletkeznek.

A területbejárások, illetve a lakossági jelzések alapján továbbra is fontos, és megoldandó feladat a külterületi utak további kimérése, rendbetétele.

Természeti adottságok, zöldfelülete
A vidék az Alföld síkvidéki, nagy összefüggő mezőgazdasági területei közé tartozik.

A felszín szinte teljesen sík, maximum enyhén hullámos. Tengerszint feletti magasság: ~86 méter, tehát alacsony reliefű terület. Domborzati akadályok nincsenek, ami kedvez a mezőgazdaságnak és a településszerkezetnek is.

A környék talaja jellemzően mezőgazdasági művelésre alkalmas, homokos vályog, a folyóvölgyekben réti talajok is előfordulnak.

A környéken található Csanádi-puszta, amely védett terület, természeti értékekkel (pusztai növénytársulások, madárvilág) rendelkezik.

Az élővilág jellemzően gazdag: a falukörnyéki vadászati területeken jelen van apróvad (pl. őz, fácán, vadkacsa) is.

A falu környékén a táj főként mezőgazdasági, de találhatók ligetes, erdős foltok. Van néhány természetvédelmi terület, pl. a Csikóspuszta a település külterületén, ami természet közeli állapotú élőhelyet biztosít.
Szántóföldek és legelők jellemzőek a település körül, amelyek a helyi állattenyésztést és növénytermesztést szolgálják.

A település utcáit fasorok szegélyezik, de erdős területek inkább a külterületen találhatók.

A közterületek zöldfelületeinek gondozását (fűnyírás, avargyűjtés, virágágyások beültetése, gondozása) az önkormányzat közmunkaprogram keretében végzi az előre megtervezett program szerint. Ahol a lakosság „igényesebb", rendszeretőbb, közösségi együttélés szempontjából együttműködő, ott rendezettebb a lakóházak előtti közterület, bejáró, csatorna, járda.
Ahol a fentiek nem teljesülnek (pl.: elhagyott házak, romok, kerítés nélküli ingatlanok, stb.) ott a környezeti kép más. Gyomokkal erősen fertőzött területek, rendezetlen utcaszakaszok esetében az önkormányzat óriási feladata a jogi rendezettség, későbbi hasznosítás, más lehetőségek felkutatása, rendezése, hogy valamilyen megoldás legyen az elnéptelenedésre és az ezzel járó környezeti károk mérséklésére. A település ilyen jellegű képének a megváltoztatása érdekében a rendelkezésre álló források szerint felmérjük ezen ingatlanok helyszíneit és az intézkedésre jogosult hatóságok felé megkereséssel élünk, ezzel is elkezdve településünk arculatának a megváltoztatására.

A település zöldterületeihez tartoznak a járdák és úttestek közötti zöldsávok, egyéb önkormányzati területek, parkok, játszóterek.
A zöldterületeink gondozása a lakossági hozzáállás függvénye is. A közterületek fontos szerepet játszanak egy település életében.
Törekednünk kell annak megóvására, szebbé, biztonságosabbá tételére. A közterületek rendje és tisztasága mindannyiunk közérzetét, biztonságérzetét befolyásoló tényező. A megváltozott környezeti viszonyokkal egyre nagyobb teher nehezedik az önkormányzatra és a lakosságra. A megnövekedett feladatok megoldása csak közös munka eredménye lehet ezért a jövőben egy hatékonyabb együttműködést szeretnénk településünk lakóival kiépíteni, a zöld felületek megőrzése érdekében.

A közterületeken használt eszközöket, gépeket az önkormányzat igyekszik a közmunkaprogram keretében beszerezni, fejleszteni, mely egyre szűkülő forráslehetőség, ezért törekedni kell a meglévő eszközállomány megóvására.
Maga az önkormányzat is foglalkozik növénytermesztéssel.

Folyamatos problémát okoz a parlagfű jelenléte a településünkön, mivel jellemzően szántóföldi kultúrákon, de más területen is sajnálatosan megtelepszik, termeli pollenjét.
Elmondható, hogy szélmalomharcot vív minden település, így Királyhegyes is e feladat megoldása terén. Egy Szegeden végzett kutatás szerint a parlagfű pollenkoncentráció dél-alföldi régiókban nagyon magas, és növekvő tendencia figyelhető meg. A parlagfű hazánkban mezőgazdasági területeken is jelentős "gyomnövény", különösen olyan kultúrák mellett, ahol felborult a vetésforgó vagy sok a nem művelt terület, és alkalmazkodóképessége nagyobb az őshonos, illetve nemesebb növényekkel szemben (szárasságtűrő)

Vízgazdálkodás
A lakosság ivóvízzel való ellátása a legfontosabb közszolgáltatások egyike, amely nélkülözhetetlen emberi szükségletet és társadalmi-közegészségügyi igényt elégít ki. A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása az önkormányzatok kötelező feladata. E feladatunknak az Alföldvíz Zrt. szolgáltatásait igénybe véve teszünk eleget. A község lakott belterületén az ivóvíz ellátottság teljes körű. Azon személyeknél, ahol nincsen vezetékes ivóvíz, ott közkifolyók biztosítják az iható vízvételi lehetőséget. A közkifolyók monitorozása minden évben folyamatos. Az ivóvíz minősége alapvetően megfelelő, azonban az ivóvíz minőségjavító projekt után várható, hogy tisztítottabb vizet ihatunk.

A településen a vezetések szennyvízelvezető-csatornarendszer nem kiépített, ez csak pályázati forrásból tudna megvalósulni. A szennyvíz szippantását vállalkozó végzi a település területén, azonban a szikkasztásos szennyvízgödrök magas száma miatt ez még ma is jelentős szennyező forrás a településen, mellyel párhuzamosan van egy vízmegtartó hatása is.

Fő vízfolyások, vízrendszer
A települést a **Királyhegyesi ér** (Királyhegyesi-száraz ér) szeli át, mely egy mesterségesen kialakított vízfolyás és a Maros-köze vízrendszer része. Ez az ér északkeleti irányból közelíti meg a falut, majd nagy kanyarokkal elhagyja. A medrében tavasszal víz van, de nyáron gyakran kiszárad. A Királyhegyesi ér a **Királyhegyesi csatornába** („Kiscsorgó") ömlik. Van egy **Pápai ér** is, ami a Királyhegyesi ér nyugati részéből ered, és holtágat képez a településtől távolabbi területen. A „Sánta ér" is szerepel a helyi vízrendszerben, a Csikóspuszta határán halad észak–déli irányban.

Mivel az ér medre nyáron sokszor kiszárad, a vízjárás erősen szezonalizált. A meder mentén legelők és kaszálók vannak, ami jelzi, hogy a víz nem álló jellegű egész évben, hanem inkább átfolyó, illetve csak bizonyos időszakokban van víz.

Királyhegyes korábban 200 millió Ft **támogatást nyert** a csapadékvíz gyűjtő és -elvezető rendszer fejlesztésére, így az ezzel kapcsolatos problémák megoldódtak.

A környéken zajlott élőhely-rekonstrukció a **Királyhegyesi-Száraz-ér** egy szakaszán. A projekt céljai között szerepelt a víz-visszatartás (azaz nem csak elvezetni a vizet, hanem azt megtartani) és a természetes vízi élőhelyek rehabilitálása, ami fontos a biodiverzitás és az élőhelyek fenntarthatósága szempontjából. A rekonstrukció része volt őshonos fák és cserjék telepítése, idegenhonos fajok eltávolítása, és monitoring rendszer kiépítése is.

Csapadékhelyzet: A 2025-2026-es hidrológiai évet az utóbbi évekhez hasonlóan szélsőséges időjárás jellemezte, nagy csapadék- illetve hőmérsékletbeli szélsőségek jelentkeztek. Nyáron szélsőséges időjárásban volt részünk, a hidegfrontok által uralt hűvösebb, csapadékos időszakok és a forró, száraz afrikai légtömegeknek köszönhetően körülmények váltották egymást. A forró napok száma 19 darab volt, mely során a napi maximum hőmérséklet meghaladta a 35 Celsius fokot.

Levegőkörnyezet

Királyhegyes levegőminősége jó, a rendelkezésre álló pillanatnyi adatok szerint nincs súlyos légszennyezés. Nincs jelentős ipari szennyezés, tekintettel arra, hogy nincs nagyüzemi tevékenység.

A levegőminőséget befolyásolhatja a közlekedés, de mivel a település kicsi, átmenőforgalom nincs és sokan kerékpárral közlekednek ezért ez nem kritikus, azonban a fűtési rendszer (vegyes tüzelés vs. gáz) nagyobb szerepet játszhat a levegőminőség alakulásában negatív tartományba.

A legnagyobb terhelést a szálló por (mezőgazdaságból, háztartásokból) jelenti, nem ipari kibocsátások, mely 2026-ban kiemelten nagy volt az extrém magas hőmérsékleti viszonyok miatt.

Az egészségügyi kockázat (legalábbis a légszennyezés szempontjából) mérsékelt, de érzékeny csoportok (pl. asztmások) számára időnként fontos lehet figyelni a levegőminőségi indexet.

A levegő minőségét befolyásolja még a parlagfű vagy más allergén növények jelenléte, ha nincsenek rendszeresen karbantartott zöldterületek, akkor azok pollene jelentős szennyezést okozhat.

Hulladékkezelés, köztisztaság

A településen részben szelektív (sárga edényzetes műanyag, fém és papír, illetve zöld vegyes hulladékos), vállalkozó szervezet által igénybe vett, szervezett kommunális hulladékszállítással megvalósuló szilárd hulladékkezelés valósul meg.
A gyűjtés alapvetően hetenkénti rendszerességű hulladékszállítással történik. A szállítást hulladékszállító tehergépkocsival végzik.

A lakosság hulladékkezeléshez kapcsolódó szemlélete nem korszerű. Az utcákon is vegyes a kép. Jellemző néhol a szemetelés, illetve az illegális deponált hulladék felhalmozás, utcasarkokra történő kihajítása a szemétnek.

A MOHU rendszerű hulladékkezelés új formája a betét díjas rendszer, az egyre szélesebb körben bevezetésre kerülő elektronikai, háztartási gépek és IT eszközök hulladékudvarban történő értékesítése nagyban lecsökkentette a közterületeteken található ilyen jellegű hulladékok megjelenését.

További károkat okoznak a veszélyes hulladéknak minősített építési törmelékek is, melyeket sok esetben más településekről is származhatnak. Ezek felszámolása és megelőzése folyamatos a rendelkezésre álló források keretein belül.

Energia-gazdálkodás

A pályázattal megvalósult, energiahatékonysági beruházásokkal érintett ingatlanok energiafogyasztása sokkal kedvezőbb lett, mint a beruházás előtt. Ezek energiafelhasználása jóval mérséklődött, komfortjuk kedvezőbb lett.

Törekednünk kell a villamos energia árak emelkedése miatt is a megújuló energia kiépítésére, megtelepülésére, hogy ne csak megtakarítsunk, hanem pénzt is termeljen nekünk.

Közvilágítás terén is fontos az innováció. A lakossággal érintett helyeken korszerűsíteni szándékozunk a térvilágítóelemeket és új LED technológiával rendelkező autonóm fényáram szabályozású aktív elemek felszerelést tervezzük. A korszerűsítésnek köszönhetően a tervezettek szerint a jelenlegi energiafogyasztáshoz képes 50-55%-os megtakarítás generálható a felhasznált energiamennyiségben.

Épített környezet

A rossz demográfiai mutatók, elöregedés, fogyás ellenére összességében rendezettnek mondhatjuk az épített környezetünket. Persze, minden utcában előfordulhatnak romos porták, elhagyott házak. A sok esetben nem dokumentált, nem jogszerűen végzett bontással érintett ingatlanok helyén nem marad más, csak gyom, törmelék, kommunális hulladék.
Ez minden téren hátrányt okoz a községnek, közvetlen környezetnek is. Rendezésük halaszthatatlan, tulajdonosaik beazonosítása megkerülhetetlen, hogy legyen végre „gazdája" e területeknek, ingatlanoknak.

A központi falurészeken értékes, történelmi épületek találhatók (templom, régi házak) – ezek védelme és karbantartása fontos.

A településképi arculati elemek rendelkezései szerint kell megóvnunk a helyi értékeket, épített jellemző környezetünket.

Összegzés

Királyhegyes környezeti helyzete viszonylag stabil, de fejlesztési potenciállal bőven rendelkezik. A természetközeli adottságai (pusztai területek, élővilág) nagy értéket jelentenek. Az élhető tiszta környezet megteremtésében a település lakosságának és az önkormányzatnak is jelentős szerepe van, és bízunk abban, hogy a környezetünk védelme az utánunk jövők részéről is fontos, és elsődleges szempont lesz.
A legfontosabb kihívások: a hulladékkezelés, helyi vízgazdálkodás, vízmegtartása és energiahatékonyság, valamint a megváltozott környezeti hatásokhoz igazodó zöldfelület kialakítása.

Verebes Anita Ágota
polgármester

Királyhegyes Község Önkormányzata * Királyhegyes *